

**Schoolondersteuningsprofielen
Plein013
2016**

Basisschool Christoffel

Rapport audit

School-Ondersteuningsprofiel IVO

Naam onderwijsvoorziening: bs Christoffel

Datum bezoek: 3 november, 2015

In opdracht van: Plein013

Rapporteur: Sicco Baas

Sardes, Utrecht

December 2015

Inleiding

Uw school¹ biedt ondersteuning aan leerlingen die speciale onderwijsbehoeften hebben. Wanneer uw school tegen haar grenzen aanloopt, is er de mogelijkheid om de leerling en zijn of haar ouders² te verwijzen naar een andere school, bijvoorbeeld een school voor speciaal (basis)onderwijs.

Scholen verschillen in de ondersteuning die zij (kunnen) bieden. Uit verwijsgedrag van scholen bijvoorbeeld blijkt dit heel duidelijk: een leerling waarbij de ene school tegen de grenzen van haar ondersteuning aanloopt, kan op een andere school zonder al te veel inspanning passend onderwijs krijgen. Soms is de reden makkelijk aanwijsbaar: een school in een gebouw met veel trappen en weinig ruimte is niet zomaar passend voor een leerling in een rolstoel. Maar meestal is het lastiger om aan te geven wanneer een leerling niet, en wanneer wel, op de school terecht kan.

Zowel voor de school zelf, als voor ouders en voor de bovenschoolse organisatie die het bovenschoolse netwerk van ondersteuningsvoorzieningen inricht (schoolbestuur, samenwerkingsverband po Plein013, regionaal netwerk Passend Onderwijs), is het van belang te weten waar de school staat voor wat betreft de ondersteuning en wat mogelijkheden zijn om de ondersteuning te versterken en eventueel uit te breiden.

Uw school maakt onderdeel uit van samenwerkingsverband Plein013. Van alle scholen van dit samenwerkingsverband is in najaar 2013 het ondersteuningsprofiel in kaart gebracht. We brengen de profielen nu, in 2015, opnieuw in kaart, op een vergelijkbare manier als in 2013. De inhoud van de rapportage is iets uitgebreid, en wat anders geordend dan de rapportage in 2013. Wij hopen hiermee de informatie nog beter leesbaar aan te bieden, zonder de vergelijkbaarheid met 2013 te verliezen.

Om het schoolprofiel in kaart te brengen verzamelden wij informatie op vijf domeinen:

1. de *diversiteit* van de leerlingenpopulatie van de school
2. de *ruimte voor verschillen* tussen leerlingen, die de manier van onderwijs geven op de school biedt
3. de beschikbaarheid van *extra voorzieningen* bij de school op de volgende vijf 'velden':
 - a. extra handen / omvang van de klassen
 - b. speciale onderwijsmaterialen
 - c. mogelijkheden van de ruimtelijke omgeving
 - d. expertise (teamexpertise en individuele expertise van leerkrachten/medewerkers)
 - e. samenwerking met (zorg)instanties buiten het onderwijs
4. de *borging* van de extra ondersteuning voor leerlingen in de organisatie van het onderwijs
5. de intensiteit en omvang van de *samenwerking* met anderen binnen het samenwerkingsverband Plein013, en in het bredere onderwijsveld

In termen van vraag en aanbod zou het eerste domein, de leerlingenpopulatie, gekarakteriseerd kunnen worden als de vraag. Aan die vraag komt de school tegemoet met haar aanbod, gekarakteriseerd op de domeinen 2 t/m 5.

Binnen het aanbod van de school heeft het tweede domein een andere status dan de domeinen 3, 4 en 5. De ruimte die de manier van onderwijsgeven biedt voor de verschillende onderwijsbehoeften (domein 2) vormt de basis van de mogelijkheden die de school kan bieden. Bijvoorbeeld inzet van extra voorzieningen (domein 3) heeft minder zin wanneer de school in haar manier van lesgeven heel beperkt om kan gaan met verschillen. Omdat het tweede domein een belangrijk aspect van het profiel is nemen we een korte toelichting op (zie kader).

¹ Waar in dit rapport kortheidshalve staat 'school', wordt steeds bedoeld 'school of arrangement', waarbij een arrangement kan zijn een s(b)o, een talentklas of een andere vorm van door het swv georganiseerde ondersteuning.

² Waar in dit rapport kortheidshalve staat 'ouders' wordt steeds bedoeld 'ouders of verzorgers'.

Toelichting op de ruimte voor verschillen in de manier van onderwijs bieden

De ruimte die onderwijs biedt aan verschillen tussen leerlingen wordt in belangrijke mate bepaald door het onderwijsconcept van de school. Meer specifiek: door de mate waarin de lesstof dan wel de individuele onderwijsbehoefte van de leerling uitgangspunt van het lesprogramma is. Dit kan worden gezien als een dimensie die loopt van methode-gestuurd naar leerling-gestuurd.

Aan het ene uiterste van die dimensie staan de scholen die bijna de volledige lestijd de methode als leidraad hanteren. Leerlingen die onvoldoende uit de weg kunnen met de standaardmethode krijgen herhalingsstof, extra instructie of verdiepingsstof – zoals die binnen de methode is gegeven. Het gemiddelde niveau en tempo van de standaardmethode is maatgevend. Scholen die dit concept welbewust hanteren zijn vaak van opvatting dat 'een leerling bij de groep houden' betekent dat de leerkracht zijn of haar uiterste best doet om de zwakkere leerling voor wat betreft zijn of haar prestaties zoveel mogelijk bij de gemiddelde groep aan te laten haken.

Het andere uiteinde van de dimensie wordt bezet door scholen die hun onderwijsconcept afstemmen op de leerlingen die op dat moment de klas vormen. De start ligt bij de individuele onderwijsbehoeften van leerlingen met hun individuele ontwikkelings- en leerlijnen. Het overzicht van die lijnen in de groep geeft mogelijkheid tot het bundelen van de leerlijnen waar deze (bijna) samenvallen. De instructieplanning wordt afgestemd op deze gebundelde leerlijnen. De werkvormen in de groep zijn vaak heterogeen, waardoor 'een leerling bij de groep houden' hier een gelijke betekenis heeft voor elke leerling. Bij een dergelijk concept worden veelal ook standaardmethoden en methode-gebonden toetsen gebruikt, maar dan als middel zonder dat zij direct het didactisch en pedagogisch handelen sturen.

Alle scholen hebben te maken met verschillen tussen kinderen. Relevant voor Passend Onderwijs zijn verschillen tussen leerlingen op het gebied van:

- leercompetenties
- leerstijlen
- gedragscompetenties
- gedragsstijlen
- culturele achtergronden
- gezinsachtergronden

Van een extra vergroting van de range van onderwijsbehoeften in een klas is sprake bij combinatieklassen.

Leerkrachten op scholen die vooral methode-gestuurd werken, rekken naarmate er meer verschillende kinderen in hun klas zitten, de mogelijkheden van hun onderwijsaanbod steeds verder op.

Manieren om binnen het methode-gestuurde concept onderwijs te bieden aan leerlingen met verschillende onderwijsbehoeften zijn o.a.:

- het groeperen van handelingsplannen;
- het werken in niveaugroepen;
- zelfstandig werken;
- vergroting van de expertise van de leerkracht;
- incidentele toepassing van vormen van leren in heterogene groepen;
- de keuze van methodes die heel veel ruimte bieden voor gedifferentieerd werken.

Omdat het uitgangspunt van de les bepaald is door de centrale aanpak van de methode, betekent elke nieuwe onderwijsbehoefte een extra aanpassing bij die aanpak. Wanneer veel aanpassingen nodig zijn, beleeft de leerkracht dit vaak als een stapeling van taken, en daarmee als een toenemende belasting. Soms uit zich dit door de behoefte van de leerkracht aan steeds meer orde en rust in de klas, om de controle te kunnen houden over alle verschillende activiteiten die gelijktijdig plaatsvinden. Met het toenemen van de organisatorische belasting van de leerkracht, blijft er minder tijd en energie over voor het ter plekke inspelen op specifieke behoeften van leerlingen op het moment dat die zich aandienen.

Het methode-gestuurde onderwijsconcept is begrensd in haar capaciteit om kinderen met andere onderwijsbehoeften op te nemen.

De informatie voor dit school-ondersteuningsprofiel is verzameld door middel van

- een beperkt documentatie-onderzoek (organisatie en kengetallen school)
- een interview met sleutelfiguren uit de school (minimaal de directeur, een intern begeleider, een leerkracht en een ouder) - aanwezig waren: Dhr. Gérard Massar (dir.)
Mevr. Cindy Monerie (IB + 7/8)
Mevr. Angela Janse (IB onderb.)
Mevr. Marloes Metz (IB)
Mevr. Chadia v/d Wolf (ouder)
Mevr. Dorien Kemmeren (ouder)
- observaties bij enkele lessen: het leerlab, groep 1/2-rekenen, groep 3/4-schrijven.
- een teamgesprek - aanwezig waren: volledige team

Het interview en de observaties richtten zich vooral op *de stand van zaken*, op hoe in de praktijk van nu de lessen gegeven worden, en wat de mogelijkheden zijn voor leerlingen die een ongewone ondersteuningsbehoefte hebben.

Het teamgesprek is gevoerd aan de hand van een aantal stellingen en uitspraken. De focus van het gesprek ligt bij de *opvattingen en ambities* van de gespreksdeelnemers als het gaat om het bieden van onderwijs aan leerlingen met een verschillende onderwijsbehoefte.

Het beeld van de stand van zaken (interview en observaties) en de opvattingen en ambities (teamgesprek) vullen elkaar aan.

De profielsamenvatting die hierna volgt geeft een overzicht over alle opbrengsten, samengevat door de rapporteur in een weging ten opzichte van andere scholen van dezelfde schoolsoort. Waar mogelijk is de vergelijking gemaakt met het gemiddelde van de Nederlandse scholen zoals die uit statistisch overzicht en onderzoek bekend is. In aanvulling daarop profileren wij de school op basis van onze ervaring met audits op honderden scholen. Vanuit het streven om de betrouwbaarheid van de profilering zo hoog mogelijk te stellen, is de profilering bovendien getoetst aan onderling afstemming tussen de auditoren die de scholen van Plein013 bezochten.

Na de profielsamenvatting staat in de *bijlage: opbrengsten interview* de belangrijkste informatie zoals die is aangereikt door de geïnterviewden, aangevuld met informatie uit het dataformulier.

Beide onderdelen, de *profielsamenvatting* en de *opbrengsten interview*, volgen de indeling in de vijf domeinen, zodat u de informatie eenvoudig aan elkaar kunt koppelen.

Wij wijzen er op dat de informatieverzameling veelzijdig en uitgebreid is geweest, maar niet alle informatie van alle leerkrachten betrof, en bovendien beperkt is door het karakter van een momentopname.

Profielsamenvatting: positie van de school, grenzen en groeimogelijkheden

Korte impressie van de school:

In 1957 is in de wijk Zorgvlied een jongensschool gestart, deze kreeg de naam St. Christoffelschool. In de jaren zestiger jaren is deze jongensschool gefuseerd met meisjesschool St. Jeanne de Chantal. Er is toen voor de naam St. Christoffelschool gekozen. De school heeft een lange periode van groei doorgemaakt en is daardoor in verschillende gebouwen geplaatst. Sinds 1999 is de school gehuisvest in de huidige locatie, in de wijk Zorgvlied in het Zuidwesten van Tilburg.

De bewoners van de wijk Zorgvlied zijn van verschillende "pluimage" en dus de leerlingen ook. De leerlingen komen niet alleen uit de directe omgeving van de school, maar ook uit de omliggende wijken. Daardoor is de schoolbevolking gemêleerd. Ongeveer een vijfde deel heeft een niet Nederlandse culturele achtergrond, echter het aantal gewichtenleerlingen ligt nog onder de 10%.

Op christoffel is men van mening dat de samenstelling van de schoolbevolking een kans is om elkaar te leren kennen, te begrijpen en met elkaar te leven in de multiculturele samenleving.

Christoffel is nog steeds een groeiende school, zij staat bekend als een kwalitatief goede school. In de visie van de school is beschreven dat: 'we het samen moeten doen'. Christoffel neemt die opdracht serieus, samenwerken heeft een structurele plek in het onderwijs. Op de web-site is beschreven dat het coöperatief leren doelgericht plaatsvindt, met de bedoeling een positieve bijdrage te leveren aan de leerresultaten. Ten tijde van de audit had de school 500 leerlingen, verdeeld over 19 groepen.

Domein 1: Diversiteit van de leerlingenpopulatie

Domein 1. Kijkend naar de bevroagde aspecten van *de leerlingenpopulatie* is de populatie van de school ten opzichte van ten opzichte van andere scholen in Nederland

- ☐ meer homogeen
- ☒ vergelijkbaar
- ☐ meer heterogeen

Domein 2: Ruimte voor verschillen

In het volgende schema wordt het onderwijsconcept van Christoffel weergegeven in de relatie tussen de mate waarin de lesmethode sturend is en de mate waarin diversiteit van leerlingen opgevangen kan worden.

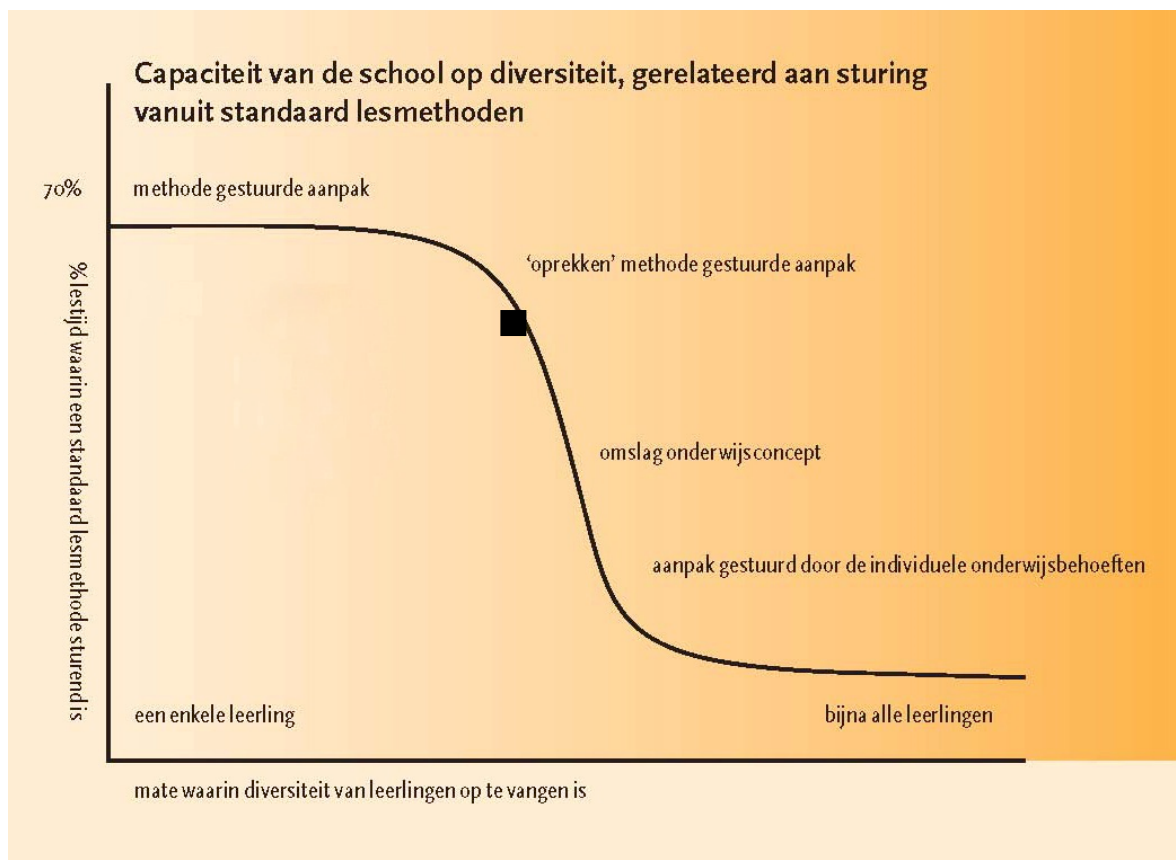
De gebogen lijn geeft van links naar rechts een mogelijk model van de ontwikkeling van een onderwijsconcept, startend bij het leerstofjaarklassensysteem met een strakke hantering van standaardmethoden. Via het oprekken van de methode-gestuurde aanpak toont het model een omslag in de aanpak naar het starten van de lesinhoud bij de individuele onderwijsbehoeften van de leerlingen in de klas.

Let wel: de richting van links naar rechts geeft alleen een wenselijke richting aan wanneer:

- De school meer ruimte wil bieden aan de bestaande diversiteit onder de leerlingen.
- De school meer leerlingen met speciale onderwijsbehoeften onderwijs wil kunnen bieden.
- De leerlingenpopulatie van de school steeds meer divers wordt.

Scholen bevinden zich ergens op de gebogen lijn.

Basisschool Christoffel bevindt zich op positie ■

Domein 2. De antwoorden op de vragen over de manier van onderwijzen en het *omgaan met verschillen* geven het beeld van een school die

- ☐ basisondersteuning biedt aan leerlingen (passend bij een netwerkschool)
- ☐ enige extra ruimte biedt voor verschillen tussen leerlingen (passend bij een netwerkschool plus)
- ☒ veel extra ruimte biedt voor verschillen tussen leerlingen (passend bij een smalle ondersteuningsschool)
 - ☐ mede door een duidelijke aanpak, gedragen door het volledige team (passend bij een brede ondersteuningsschool)

Domein 3: De vijf velden van voorzieningen

Domein 3. De school heeft meer dan de fundamentele *voorzieningen* voor wat betreft

- ☒ extra 'handen' in de klas, te weten: Het Leerlab en de Bollebozen groep
- ☒ onderwijsmaterialen
- ☐ de ruimtelijke omgeving
- ☒ specialistische expertise
- ☐ contacten met externe relaties

Deze beschikbaarheid van voorzieningen past bij een smalle ondersteuningsschool

Domein 4: Borging

Domein 4. De borging in de organisatie van de extra ondersteuning voor leerlingen gebeurt

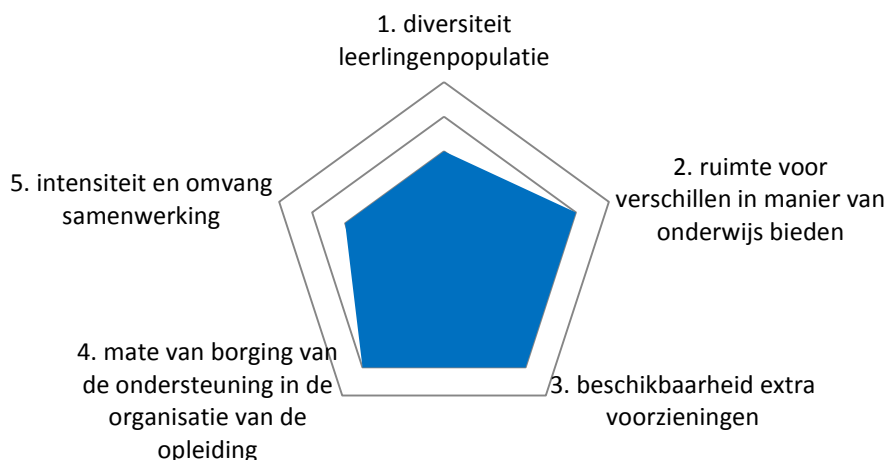
- ☒ op alle gevraagde aspecten overwegend planmatig (passend bij een smalle ondersteuningsschool, een brede ondersteuningsschool en een inclusieve school)
- ☐ op de meeste gevraagde aspecten planmatig, op enkele niet (passend bij een netwerkschool plus)
- ☐ op enkele gevraagde aspecten planmatig, op de meeste niet (passend bij een netwerkschool)
- ☐ op geen enkele van de gevraagde aspecten planmatig

Domein 5: Samenwerking binnen het onderwijs

Domein 5. De samenwerking met onderwijspartners binnen en buiten Plein013 is

- ☐ intensief, in een stevig netwerk met veel partners (passend bij een brede ondersteuningsschool en een inclusieve school)
- ☐ intensief met enkele partners, beperkt met andere (passend bij een smalle ondersteuningsschool)
- ☒ matig intensief met enkele partners, beperkt met andere (passend bij een netwerkschool plus)
- ☐ beperkt (passend bij een netwerkschool)

Het ondersteuningsprofiel in één oogopslag

Over het geheel genomen is Christoffel te karakteriseren als een **smalle ondersteuningsschool**

Er zijn verbanden tussen de vijf onderdelen van het ondersteuningsprofiel. De diversiteit van de leerlingenpopulatie (1) zegt iets over de noodzaak van omgaan met verschillen (2). De effectiviteit van extra voorzieningen (3) hangt samen met het onderwijsconcept (2). Enzovoort.

Elk van de vijf onderdelen van het profiel is weergegeven op een vijfpuntschaal in een van de punten van bovenstaande vijfhoek: van beperkt (dicht bij het centrum van de vijfhoek) tot ruim (aan de buitenrand van de vijfhoek). Deze visualisatie is bedoeld als 'radar' voor opvallende kenmerken van het profiel; er is geen 'wenselijke' vorm.

Dit profiel geeft een beeld van de situatie op basis van documenten, het interview, de waarnemingen tijdens de observaties, en de informatie die bij het teamgesprek naar boven kwam.

Een korte toelichting, per domein, op de plaatsing in de grafiek vullen wij voor domein 2 tot en met 5 aan met een suggestie voor verdere ontwikkeling, voor *het geval dat* verdere ontwikkeling op dit domein wenselijk is. Dit laatste zeggen wij met nadruk, wij hebben geen opvatting over die wenselijkheid.

1. Over de diversiteit van de leerlingenpopulatie.

Hierbij kijken wij naar een combinatie van achtergrondkenmerken van leerlingen, en kenmerken van leren en gedrag.

Toelichting op de profilering:

De achtergrond van de ouders is een mix van hoogopgeleid naar gemiddeld en lager opgeleid. Deze diversiteit betekent dat het team moet beschikken over een grote variatie van werkvormen om tegemoet te kunnen komen aan de onderwijsbehoefte.

2. Over de ruimte voor verschillen binnen het onderwijsconcept.

Dit gaat over de manier van lesgeven in de groep. Belangrijk zijn onder meer de wijze waarop de les is ingericht, de diversiteit in het lesmateriaal, en de mate van dialoog of interactie tussen leerkracht en leerling, en tussen leerlingen onderling.

Toelichting op de profilering:

Om te kunnen voldoen aan de onderwijs- en ondersteuningsbehoeftes van de populatie hanteert het team veel verschillende werkvormen, zoveel bij de instructie als bij de verwerking. Daarnaast wordt er gewerkt met het Leerlab voor kinderen die extra instructie nodig hebben en met de Bollebozengroep, voor de meer- en hoogbegaafde kinderen.

Als verdere ontwikkeling op dit domein wenselijk is:

De school is zich voortdurend aan het ontwikkelen en steeds zoekend naar mogelijkheden, bijv. het toepassen van 21 Century skills. Deze ontwikkelcultuur is reeds aanwezig en hoeft vooralsnog niet extra gestimuleerd.

3. *Over de beschikbaarheid van extra voorzieningen.*

Extra voorzieningen zijn: extra 'handen' in de klas (of klassenverkleining), extra onderwijsmaterialen, extra mogelijkheden in de ruimtelijke omgeving, specialistische expertise, en samenwerking met instanties buiten het onderwijs.

Toelichting op de profilering:

Op Christoffel wordt de schaarse ruimte zo efficiënt mogelijk gebruikt, daardoor zijn er enkele extra ruimtes gecreëerd voor extra ondersteuning van de leerlingen.

Als verdere ontwikkeling op dit domein wenselijk is:

Bij nieuwbouw zal zeker rekening gehouden met de wijze waarop modern onderwijs uitgevoerd wordt, echter dit is niet aan de orde.

4. *Borging van de ondersteuning in de organisatie van de school.*

Van stevige borging is sprake wanneer er beleid, leerlingvolgsystemen, procedures en afspraken zijn, die voor alle betrokkenen helder zijn en door alle teamleden worden toegepast. Een heldere, consistent toegepaste taakverdeling is onderdeel van de borging.

Toelichting op de profilering:

De ondersteuning is onderdeel van het reguliere schoolbeleid en als zodanig ook ingebed in de beleidscyclus. Ieder jaar wordt bekeken hoe formatie zo slim mogelijk kan worden ingezet om zoveel mogelijk leerlingen en leerkrachten te kunnen ondersteunen.

Als verdere ontwikkeling op dit domein wenselijk is:

Niet van toepassing

5. *Over de intensiteit en omvang van de samenwerking.*

Gekeken wordt naar de mate waarin de begeleiding van de leerling binnen het onderwijs wordt afgestemd met die van de verschillende partners buiten het onderwijs.

Toelichting op de profilering:

Er wordt met diverse organisaties samengewerkt, deze is functioneel en vooral naar behoefte van de school, vaak in samenspraak met de ouders. Wanneer nodig gaat de school op zoek naar samenwerkingsconstructies, zoals op het ogenblik met de PSZ. Dit is een duurzame samenwerking.

Als verdere ontwikkeling op dit domein wenselijk is:

Niet van toepassing

Samenvatting opvattingen en ambities van het team gericht op het omgaan met leerlingen die een speciale ondersteuningsbehoefte hebben:

Het team speelt, onder leiding van IB en het management goed in op de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van de leerlingen. De school heeft goede contacten met de ouders en is laagdrempelig. Ouders wordt beschouwd als educatief partner en zo worden zij ook benaderd. Doordat het leerlingenaantal nog steeds groeiende is zijn er grote groepen. Om te kunnen voldoen aan de ondersteuningsbehoeften van de leerlingen is het klassenmanagement en de lesvoorbereiding voor de leerkrachten cruciaal. Tot nu toe slaagt de school er in om recht te doen aan de diversiteit van haar populatie.

Bijlage: Opbrengsten interview

Domein 1: de diversiteit van de leerlingenpopulatie:

De leerlingen op de school verschillen in hun achtergrond v.w.b.:

- *opleidingsniveau van de ouders, sociaaleconomische achtergrond:*

- ☐ weinig, het opleidingsniveau en de sociaaleconomische achtergrond is over het algemeen
- ☐ laag
- ☒ gemiddeld
- ☒ hoog
- ☒ matig
- ☐ sterk

Toelichting:

Ongeveer 70% tot 80% van de ouders van de leerlingen is hoog tot gemiddeld opgeleid. Er komen steeds meer zij-instromers en/of leerlingen uit andere wijken, vooral uit Zorgvlied. Veel van deze ouders zijn lager opgeleid.

- *thuis taal:*

- ☒ weinig
- ☐ matig
- ☐ sterk

Toelichting:

Hoofdzakelijk Nederlandstalig.

- *culturele achtergrond*

- ☐ weinig
- ☒ matig
- ☐ sterk

Toelichting:

Ongeveer 2/3 deel van de leerlingenpopulatie heeft een Nederlandse culturele achtergrond.

De leerlingen op de school verschillen v.w.b.:

- *niveau van leren*

- ☐ weinig
- ☐ matig
- ☒ sterk

Toelichting:

De diversiteit is hoog, aangegeven wordt dat er leerlingen met een IQ van 50 tot 140 op school zitten.

- *Leerstijlen*

☐	weinig
☐	matig
☒	sterk

Toelichting:

Er is veel diversiteit in leerstijlen, het team houdt hier rekening mee door veel variatie in instructie en werkvormen te bieden.

Hoeveel leerlingen hebben

- *speciale behoeften in het verwerken van informatie*

☐	weinig (minder dan 20 %)
☒	een matig aantal (20 tot 40 %)
☐	veel (meer dan 40%)

Toelichting:

Niet alleen aan de leerlingen die minder gemakkelijk leren, maar juist ook leerlingen die vluchtig met informatie omgaan krijgen extra aandacht.

- *speciale behoeften in het gedrag, in de omgang (begrenzing van het gedrag, stimulering tot activiteit, begrip van de sociale omgang)*

☐	weinig (minder dan 20 %)
☒	een matig aantal (20 tot 40 %)
☐	veel (meer dan 40 %)

Toelichting:

De school is vooral op preventieve wijze bezig met gedrag van leerlingen. De school biedt structuur en hanteert haar basisplan gedrag / gedragscode.

Domein 2: de ruimte die de manier van lesgeven biedt voor speciale ondersteuningsbehoeften,

Tijdens het interview is gevraagd de manier van lesgeven te plaatsen op een aantal dimensies.

Karakteriseer het onderwijs op de school op de onderstaande dimensies. Een '1' betekent sterk in de richting van de eerste pool en een '4' sterk in de richting van het tweede uiterste.

	1	2	3	4	
overdragen van kennis	☐	☒	☐	☐	zelf ontdekken
kennis verwerven	☐	☐	☒	☐	werken met kennis

klassikaal leren	☐ ☐ ☒ ☐	individueel en groepjes-leren
sturing van het leren door de leerkracht	☐ ☒ ☐ ☐	leerlingen sturen eigen leren
alle leerlingen op basisniveau brengen	☐ ☐ ☐ ☒	het maximale uit elke leerling halen
leerstof bepaalt leerweg	☐ ☐ ☒ ☐	beginsituatie leerling bepaalt leerweg
nadruk op gestructureerde opdrachten	☐ ☒ ☐ ☐	nadruk op vrije opdrachten
gelijke normering prestaties	☐ ☐ ☐ ☒	beoordeling t.o.v. eerdere eigen prestaties
beoordeling door leerkracht	☒ ☐ ☐ ☐	zelfbeoordeling door leerling
evaluatie onderwijs door leerkracht	☐ ☒ ☐ ☐	evaluatie samen met leerlingen

Toelichting:

- Het overdragen van kennis gaat steeds meer richting zelf ontdekken, deze ontwikkeling is in gang gezet;
- De leerstof uit de methode is het uitgangspunt voor het aanbod, de leraar wijkt hiervan af indien dit nodig wordt geacht. Dit geldt zeker voor leerlingen met een extra onderwijs- en ondersteuningsbehoefte;
- In de onderbouw is het vooral de leraar die beoordeelt, in de bovenbouw gaat beoordeling ook vaak in overleg naar aanleiding van de evaluatie;
- Er wordt steeds meer met de leerlingen geëvalueerd of het onderwijs aan hen voldoende oplevert;

Hoe wordt binnen de school met speciale onderwijsbehoeften omgegaan?

Reactie op speciale onderwijsbehoeften

- ☒ vooral met individuele aandacht, buiten de groep
- ☒ vooral met individuele aandacht, in dezelfde ruimte, maar apart van de groep
- ☒ vooral met groepsaandacht in homogene subgroepen
- ☐ vooral met individuele aandacht geïntegreerd in de groepsaanpak

Toelichting:

Het IGDI-model wordt gehanteerd, met aanpakken 1,2 en 3. Daarnaast is er het leerlab waar kinderen buiten de eigen groep extra instructie en opdrachten krijgen aangeboden. Ook is er de Bollebozen-groep, voor de meer- en hoogbegaafde leerlingen.

Differentieert de onderwijsaanpak van de school voor verschillen op leerstijlen van leerlingen (reproductiegericht, ervaringsgericht, betekenisgericht, oplossingsgericht)?

- ☒ ja, dat is geïntegreerd in de onderwijsaanpak van de school
- ☐ incidenteel, als een leerling opvalt op leerstijl – of incidenteel, door enkele leerkrachten
- ☐ nee, niet of nauwelijks

Toelichting:

De school hanteert veel werkvormen voor coöperatief leren en werkwijzes van '21 Century skills'.

Hoe zijn groepen/klassen ingedeeld (welke leerjaren worden gemengd, wat is de omvang van de groepen en de bezetting met leerkrachten)?

Op Christoffel wordt gewerkt volgens het leerstof-jaarklassensysteem, in totaal zijn er 19 groepen met een gemiddelde groepsgrootte van ruim 23 leerlingen per groep. Er zijn 6 groepen 1/2, 2 groepen 3, 4, 5, 7 en 8 en 1 groep 3/4, 6 en 6/7.

Karakterisering van het onderwijs op de school.

Hoe groot is naar uw inschatting:

het percentage leerkrachten dat in de kerndoelen en leerlijnen (minimaal van het eigen leerjaar) beheerst (parate kennis): 70 %

het percentage leerkrachten dat in staat is didactisch maatwerk te leveren voor leerlingen: 80%

het percentage leerkrachten dat in staat is pedagogisch maatwerk te leveren voor leerlingen: 90%

het percentage leerkrachten dat initiatief neemt tot dialoog met de leerling om het lesaanbod af te stemmen met de ondersteuningsbehoefte van de leerling: 100%

Toelichting:

Kindgesprekken worden structureel gevoerd.

de mate waarin de begeleiding een individuele aanpak is dan wel een teamaanpak

- ☐ vooral individuele aanpak van leerkrachten
- ☐ aanpak gedeeld door enkele leerkrachten
- ☒ teamaanpak

Toelichting:

De begeleiding is onderdeel van de ondersteuningsstructuur en is een teamverantwoordelijkheid. De formatie voor het leerlab en voor de bollebozen komt deels uit de reguliere formatie en uit het ondersteuningsbudget van Plein 013. Dit heeft invloed op de groepsgrootte en is een teambesluit.

de mate waarin (ouders en) leerling betrokken worden bij de manier van lesgeven

- ☐ niet of nauwelijks
- ☐ soms
- ☒ vaak

Toelichting:

De school probeert de ouders zoveel mogelijk te betrekken bij de keuzes die zij maakt, dit vergroot de betrokkenheid en toont de gezamenlijk verantwoordelijkheid. De ouders zijn de educatief partners.

Teamexpertise

*Op welke onderwerpen is er sprake van teamexpertise (expertise die gedeeld wordt door **alle** leden van het team, en die door **alle** leden van het team in samenwerking in praktijk gebracht wordt)? Voorbeelden zijn teamexpertise op bepaalde didactische of gedragsmatige aanpakken, of teamexpertise in het betrekken van ouders en leerlingen bij de bepaling van de ondersteuningsbehoeften van de leerlingen.*

Het team heeft expertise in het werken met het IGDI-model, coöperatief leren, Handelingsgericht werken en '21 century skills'. Verder is er veel didactische deskundigheid op gebied van rekenonderwijs, woordenschat en spelling.

Domein 3: de beschikbaarheid van extra voorzieningen

op de leslocatie:

- Extra begeleiding
 - **in** de klassen/groepen: *welke functies voor welke aantallen uur p.w. beschikbaar?*

Toelichting:

Voor ondersteuning in de groep is ongeveer 30 uur per week beschikbaar, deze uren zijn verdeeld over onderwijs assistent, RT en IB. Verder zijn er nog PABO- en MBO stagiaires.

- **buiten** de klassen/groepen: *welke functies voor welke aantallen uur p.w. beschikbaar?*

Toelichting:

Veel extra ondersteuning vindt plaats in het leerlab en Bollebozengroep, RT met groepen leerlingen vindt ook buiten de groep plaats.

Zie ook onderstaand schema:

Te gebruiken afkortingen voor functionarissen:

(Lkr. = leerkracht, Vlkr. = vakleerkracht, OA = onderwijsassistent, RT = remedial teacher, AB = ambulante begeleider, OU = ouder/verzorger, LIO = leerkracht in opleiding, ST = stagiaire)

<i>Groep</i>	<i>Functionaris(sen)</i>	<i>Aantal uren per week</i>	<i>Aantal betrokken lln.</i>
alle groepen	vlkr muziek	8.5 uur (lesgebonden uren)	500
Groep 3 t/m 8	Vlkr gym	11 uur (lesgebonden uren)	500
Groep 5b en 6/7	LIO	11	Ongeveer 60 kinderen
Alle groepen	RT	7 uur (lesgebonden)	Ongeveer 10-15 kinderen
Bolleboosgroepen (meer- en hoogbegaafd)	OU + Lkr	2	40 kinderen
diverse groepen (in totaal 10 excl LIO)	ST (Pabo, en Sport)	wisselend (afh van leerjaar PABO)	Ongeveer 324 kinderen
6 kleutergroepen	OA stagiaires	Wisselend	180 kinderen
Diverse groepen	ST 5 (pedagogiek en master SEN)	wisselend	Ondersteunende activiteiten aan diverse kinderen
Alle groepen (alleen dit jaar bovenschools geregeld)	Lkr	17 uur (lesgebonden)	Diverse kinderen individueel maar ook als vervanger.
Leerlab	lkr	15 uur (lesgebonden)	20

Co-teaching	IB'er	Maatwerk qua uren. Momenteel worden 2 leerkrachten zo begeleid.	60
SVIB	IB'er	Maatwerk qua uren. Momenteel wordt 1 lkr gecoacht dmv svib.	28

Opmerkingen:

De IB'ers komen structureel in de groepen om leerkrachten te coachen op leerkrachtvaardigheden. In de week na het klassenbezoek vindt de nabespreking plaats. Wij noemen dit de Kindzorgbespreking, omdat dan ook kinderen besproken kunnen worden waar leerkrachten tegenaan lopen qua begeleiding. Verder vind er 2x per jaar een groepsbespreking plaats (leerkracht en IB). Daarnaast zijn er op bouwniveau 2x per jaar "opbrengstgerichte bouwbesprekingen". Per bouw zitten de leerkrachten, IB'ers en directeur bij elkaar en worden de resultaten per groep met elkaar besproken. Leerkrachten moeten een plus (waar zijn ze trots op geweest afgelopen periode qua aanpak in de klas) en een verbeterpunt meenemen.

- *Speciale onderwijs/werkmaterialen voor leerlingen met speciale ondersteuningsbehoeften beschikbaar binnen de school:*

Beschikbare onderwijsmaterialen met speciale didactische kenmerken

Aangepaste leerlijnen:

x alternatieve methodes, nl. *spellingspiekboek, rekensprint, connect, ambrasoft, maatwerk ed.*

x gericht op zelfredzaamheid, nl. *TOM, Meichenbaum, ed.*

x met een lager tempo, veel herhalen, nl. *Maatwerk, flits, Estafette, spec leesbegeleiding etc.*

x die (veel/snel) lezen vermijden, nl. *Zuid Valleï, conncet, flits, eigen bibliotheek, ed.*

x gericht op visuele informatieverwerking, nl. *Meichenbaum, picto's en computergebruik en devices*

x uitgaand van sterk eigen probleemoplossend vermogen, nl. *binnen de bollenbozen al standaard, leerarrangementen klas en schoolbreed. 21st Century skills aanbieden (steeds meer)*

Beschikbare onderwijsmaterialen met speciale pedagogisch/psychologische kenmerken

Onderwijsmaterialen ondersteunend bij:

x methode voor sociaal-emotionele ontwikkeling, nl; *kikker be cool, kidskills en babbelspel*

x begrenzing van het gedrag, nl; *panelgroep gedrag en time outplek, tevens inzetten van groepsplan voor gedrag.*

x uitdaging tot alertheid en activiteit, nl. *gedragsregels in de klas (één per week centraal stellen), buitenspelkaarten, coöp in de groepen, bij buitenspelen inzet van "urban coaches" om buitenspelen aantrekkelijker te maken voor kinderen en het samen spelen te bevorderen.*

x het ervaren van successen en het ontvangen van beloningen, nl. *tijdens kindzorgbesprekingen wordt dit centraal gesteld (en kijken wat bij het kind en de groep past) Ook meer aandacht voor de driehoek Ouders, kind, leerkracht. Kindgesprekken worden structureel gevoerd.*

x begrip voor sociale interactie (met de volwassenen en de leeftijdsgenoten in de eigen omgeving), nl. *Coöp, gedragsregels (per week één centraal in iedere groep)*

Aanpassingsvermogen aan kindspecifieke fysieke belemmeringen (in aanvulling op de didactische materialen)

Aanwezige materialen:

Gehoorbeschermers in diverse groepen, wiebelkussens, tangle toys, aangepast meubilair, aangepast schrijfmateriaal, daarnaast ook diverse kinderen met diabetes (deze nemen zelf hun medicatie en middelen mee).

- *Ruimtelijke voorzieningen, in en rond de school*

aparte extra ruimtes voor didactische begeleiding

Het leerlab en de bolleboosgroep hebben een eigen ruimte, verder zijn er enkele spreekkamers en kantoorruimtes die, indien noodzakelijk, worden gebruikt door leerlingen en hun begeleiders.

aparte extra ruimtes voor bewegingsbehoeften

De school beschikt over een cool-down ruimte, inclusief boksbal

aparte extra ruimtes voor verzorging / rust

Niet van toepassing

buitenruimten

Er zijn 2 schoolpleinen, vooralsnog is dit voldoende.

- Specialistische expertise op hbo/wo-niveau

<i>binnen de school zelf beschikbaar</i>	<i>buiten de school snel toegankelijk</i>	
	x	visuele beperkingen
	x	auditive beperkingen
	x	spraak/taal belemmeringen
x		cognitieve beperkingen
x		motorische beperkingen
	x	beperkingen door langdurige ziekte
x		Autisme Spectrum Stoornissen (ASS)
x		ADHD
x		dyslexie
	x	overige psychiatrische aandoeningen
x		gedragsproblemen
x		onderwijsachterstanden andere culturen
x		anders, nl. Hoogbegaafdheid

Toelichting:

- Op het gebied beperkingen door langdurige ziekte en psychiatrische aandoeningen is veel ervaringsdeskundigheid aanwezig;
- Verder is er veel co-teachings en coaching deskundigheid aanwezig.

- Samenwerking met instanties buiten het onderwijs.

	<i>nooit</i>	<i>soms</i>	<i>regelmatig</i>	<i>vaak</i>
SMW				x
Bureau Jeugdzorg		x		
GGD				x
GGZ		x		
MEE		x		
(Kinder)ziekenhuis			x	
Revalidatiekliniek			x	
Justitiële inrichting		x		
Gemeente, leerplicht			x	
Politie			x	
anders, nl. ...				

Toelichting:

Er zijn regelmatig contacten met medewerkers van Plein 013 en orthopedagogen

Domein 4: de borging van de extra ondersteuning in de organisatie van de school

- *het 'eigenaarschap' van de extra ondersteuning: wie is verantwoordelijk voor een goed verloop van het onderwijsleerproces van de leerling met speciale ondersteuningsbehoeften?*

Dit ligt bij de leerkracht, deze is verantwoordelijk voor het welbevinden en de ontwikkeling van de leerlingen. Natuurlijk in samenwerking met ondersteuners, IB en management.

- *de plaats van de extra ondersteuning binnen het beleid van de school*

De ondersteuningsstructuur is onderdeel van het reguliere schoolbeleid. Jaarlijks wordt bekeken hoe extra middelen gegenereerd kunnen worden en op welke wijze zij de extra ondersteuning ten goede kunnen komen.

- *volgsystemen voor de didactische voortgang, en voor de sociaal-emotionele voortgang*

Het cito-LVS in combinatie met ParnasSys wordt gebruikt en voor het volgen van de sociaal emotionele ontwikkeling hanteert de school Saqi-vragenlijst (*School Attitude Questionnaire Internet*) en is er een panelgroep gedrag en worden wekelijks de gedragsregels met de klas besproken.

- *planmatige aanpak van de extra ondersteuning: signalering, besprekingen, evaluaties, overdrachten e.d. (bijvoorbeeld a.d.h.v. de één-zorgroute)*

De ondersteuningsstructuur wordt zo uitgevoerd zoals beschreven in het ondersteuningsplan, waarbij HGW het uitgangspunt is.

- *aanwezigheid van protocollen (dyslexie, dyscalculie, medische begeleiding zoals bijv. bij suikerziekte, pesten)*

De protocollen en procedures die gebruikt worden zijn: dyslexieprotocol, dyscalculieprotocol, protocol voor buitenspelen, basisplan gedrag, protocol hoogbegaafdheid.

- *wat is de rol van de ouders en de mate van betrokkenheid bij:*
 - *het vaststellen van de onderwijsbehoefte van de leerling*
 - *het bepalen van de onderwijsbegeleiding voor de leerling*
 - *het uitvoeren van de onderwijsbegeleiding voor de leerling*
 - *het evalueren van de onderwijsbegeleiding voor de leerling*

zowel bij het vaststellen, bepalen en uitvoeren van de onderwijsbegeleiding wordt er zoveel mogelijk met de ouders samengewerkt. Afstemming hierin vinden beide partijen belangrijk. De resultaten van deze begeleiding worden altijd gedeeld en geëvalueerd met de ouders.

Domein 5: de intensiteit en omvang van de samenwerking met anderen in het onderwijs

- *Hoe ziet de samenwerking er uit met de andere scholen waarmee de school haar voedingsgebied deelt? Kent de school de andere scholen, bijvoorbeeld hoe de andere scholen omgaan met extra ondersteuning en hoe zij omgaan met verschillen?*

Christoffel is de enige school in de wijk, derhalve is er op dit niveau weinig samenwerking.

- *Hoe ziet de samenwerking er uit met de overige reguliere basisscholen binnen Plein013?*

De samenwerking is nihil, wel wordt geparticipeerd in het IB-netwerk en is geregeld contact tussen IBers onderling.

- *Hoe ziet de samenwerking er uit met de andere scholen binnen het eigen schoolbestuur?*

Binnen het eigen schoolbestuur wordt veel samengewerkt, o.a. scholing en in het DB worden vele zaken gedeeld en besproken.

- *Hoe ziet de samenwerking er uit met de centrale diensten van Plein013?*

Indien nodig doet de school een beroep op een van de centrale diensten van Plein 013, meestal loopt dit dan via de consulent.

- *Hoe ziet de samenwerking er uit met de voor- en vroegschoolse instellingen, en met het voortgezet onderwijs?*

Er wordt inhoudelijk samengewerkt met de PSZ (Kinderstad) en er worden gezamenlijk activiteiten georganiseerd.

- *Hoe ziet de samenwerking er uit met de scholen voor sbo en so?*

Met S(B)O zijn goede contacten en de scholen weten elkaar te vinden indien nodig.

Afsluitende opmerkingen:

Basisschool Christoffel wordt bezocht door ruim 500 leerlingen en is nog steeds groeiend. In algemene zin betekent dit dat er grote klassen zijn. Het team spant zich in om die ondersteuning te bieden die nodig is. de school organiseert deze extra ondersteuning om op slimme wijze expertise voor zoveel mogelijk leerlingen beschikbaar te hebben, door o.a. het Leerlab en De Bollebozen. Het team geeft aan dat zij zich bewust is dat de middengroep ook aandacht behoeft en met grote klassen is er wel eens het gevoel dat deze groep te weinig aandacht krijgt. Door de kindgesprekken proberen de leerkrachten erachter te komen op welke wijze zij de beste ondersteuning kunnen bieden.